

Magasinet rØST

SØG

En unik indsigt ind i folkets oprør i Ukraine

03. marts 2015

Forfatter Andrej Kurkov. Billedet er taget af Georges Seguin.

BOG | Andrej Kurkovs dagbogs-samling "Ukraine diaries: dispatches from Kiev" må læses af alle Ukraine og Postsovjet-interesserede. Dagbogen er nemlig en helt unik chance for at se tilbage på tankerne og følelserne omkring Maidan-oprøret og samtidig en enestående mulighed for at forstå nutidens begivenheder endnu bedre.

Andrej Kurkov, Ukraines måske bedst kendte nulevende forfatter, har skrevet dagbog hele sit liv. Hans forlæggere har ofte forsøgt at overtale ham til at udgive brudstykker af sine skrivelser, men han har aldrig følt sig tilpas med at udlevere disse private, personlige betragtninger fra hverdagen. Før nu, hvor oprøret på Maidan har ændret Ukraine, måske for altid, og kastet landet ud i de svære farvande, som vi efterhånden hver dag kan læse om i aviserne – selv herhjemme i Danmark.

Et foruroligende gensyn med begyndelsen

Dagbogs-indlægene strækker sig fra perioden 21. november 2013 til 24. april 2014. Her fører Kurkov nænsomt læseren gennem sine betragtninger, indtryk og bekymringer over, hvad der sidenhen viser sig blot at være begyndelsen på en tumultarisk periode i Ukraines historie.

Bogen er en kærtkommen lejlighed til at vende tilbage og reflektere over de begivenheder, der satte hele den nuværende konflikt i gang. Det er en tankevækkende oplevelse, når man som læser ved, hvordan konflikten i dag bliver analyseret til at være det helt store (og uundgåelige, ifølge nogen) sammenstød mellem Rusland og Vesten i en ny slags kold krig – eller *hot peace* om man vil. Det er foruroligende.

21. november - Et tabt håb?

Bogen begynder 21. november, hvor daværende præsident Janukovitj netop har gjort det klart, at han vil droppe den længe ventede associeringsaftale med EU. Kurkov skriver, symbolsk, forstår man, i sit dagbogs-indlæg fra samme dag, at en meteor er styrtet ned i Sevastopol, den mest russiske by i Ukraine. "De tættere bånd til Europa er blevet droppet, og nu skal Ukraine igen til at elske Rusland", skriver han tørt.

Samme dag kaldes der til de første demonstrationer på Maidan. Men Kurkov er for demotiveret til at deltage og afslutter første dagbogsindlæg med ordene: "*We have, once again, had our future taken away from us*".

Derefter følger man, hvordan der drypvist opstår demonstrationer i de større ukrainske byer. Man fornemmer, at Kurkov med en vis lettelse bemærker, at de demonstrerende flere steder afviser politikernes forsøg på at kapre menneskemængden til fordel for partipolitik. Og når de håbefulde politikeres bejlere bliver afvist, anklager politikerne demonstranterne for at være den siddende regerings lakajer. Tanken om borgernes frie vilje er tilsyneladende ikke noget almindeligt syn i Ukraine, hvor der findes tilmed et begreb, *byudzhethniki*, for de politiske daglejere, som mod betaling demonstrerer for hvad som helst - blot indenfor arbejdstiden, bevares.

Beskrivelserne af en ny type af oprør

Allerede d. 28. november skriver Kurkov, at oprøret er anderledes fra de

VÆLG LAND

(/?id=45)

RSS

Få nyheder og analyser fra Magasinet rØST som RSS-feed, [læs mere her \(/?id=15\)](#).

NYHEDSBREV

Email-adresse

Fornavn

Efternavn

Subscribe

Magasi...

Synes godt o

<

Magasine...

Maked...

pmgrecordings - ...
JUNE - Never Let ...
JUNE - Santa Cruz
Cookie policy

...demonstrationerne, der fulgte præsidentvalget i 2004 og som ledte til Den Orange Revolution. Oprøret handler nemlig ikke om partipolitik som i 2004, snarere handler det om, at de demonstrerende nægter at opgive deres drøm om Europa. En drøm der rent fysisk er tættere på for de vestlige ukrainske byer, skriver han.

De indledende begivenheder synes at nå et klimaks lørdag 30. november, hvor myndighedernes brutalitet for alvor indtræffer på Maidan-pladsen. Kl. 4.30, lørdag morgen afbrydes byens mobilnetværk og politiets specialstyrker rykker ind på Maidan, hvor søvndrukne og fortumlede demonstranter gennemtæves og bliver anholdt på brutal vis. En uge senere, søndag 8. december, er der samlet 100.000 mennesker på Maidan. Kurkov er også blandt de fremmødte. Lenin-statuen på Shevchenko Boulevard rives ned af maskerede demonstranter og busser fra de omkringliggende byer ankommer til Maidan. Kurkovs fortælling viser, hvordan myndighedernes brutalitet giver Maidan-demonstrationerne et nyt omdrejningspunkt. Nu handler det ikke længere blot brudte løfter og en handelsaftale med EU. Nu er det udtryk for borgernes berettigede indignation over et korrupt og uværdigt samfund.

Herefter tager Kurkov læseren igennem de begivenheder, som fortsat diskuteres i dag: snigskytterne på Maidan, annekteringen af Krim og den stigende militarisering i det østlige Ukraine. Som læser, blot et lille års tid senere, kan man ikke lade være med at sætte det i perspektiv til de nutidige begivenheder, hvor konflikten omhandler mere end blot Janukovitjs bundkorrupte og inkompetente regeringstid.

Timosjenko og Janukovitj: Politikere 'af i går'

Bogen indeholder mange interessante betragtninger fra Kurkovs side, hvoraf blot et par kan nævnes her.

En af dem er fra dagbogs-indlægget fra d. 24. februar, hvor Timosjenko netop var blevet løsladt. Der var store forhåbninger til hendes rolle som leder, men under hendes tale på Maidan, umiddelbart efter løsladelsen, bliver det klart for Kurkov, at Timosjenko har mistet fornemmelsen for folket. Hendes tid i fængsel har låst hende i retorikken fra Den Orange Revolution, og hun har ikke længere føling for, hvor landet er på vej hen. I sin tale fremstår hun som en politiker 'af i går', og Kurkov konstaterer, at hun måske i virkeligheden ikke er så forskellig fra Janukovitj. -Begge har en vis forkærlighed for autokratiet. Den eneste forskel på de to er, skriver Kurkov, at Janukovitj aldrig vidste, hvornår han skulle stoppe.

Et andet sted reflekterer Kurkov over, hvordan forholdet mellem ukrainere og russere aldrig har været forbundet med fjendskab. Kurkov er selv etnisk russer og hans egen bedstefar døde i Kharkiv under Anden Verdenskrig i kampen mod fascisterne. Derfor finder han det også absurd og surrealistisk, at han nu, efter Maidan-oprøret, oplever at blive anklaget for fascisme på grund af sin åbenmundede kritik af den korruption, som Janukovitj har indhyllet landet i.

Bogen viser at Maidan var et folkeligt oprør

Allerede i starten af marts 2014 beskrev Timothy Snyder, historieprofessor fra Yale, oprøret på Maidan som et [folkeligt oprør](http://www.nybooks.com/blogs/nyrblog/2014/mar/01/ukraine-haze-propaganda/) (<http://www.nybooks.com/blogs/nyrblog/2014/mar/01/ukraine-haze-propaganda/>) med al den kaos, forvirring og modstand, det måtte medføre. Samme indtryk sidder man med efter endt læsning af Kurkovs dagbog fra perioden. Altså at oprøret havde baggrund i en oprigtig folkelig indignation. Politiske ekstremister og hooligans kæmpede side om side med studerende, læger, veteraner, kunstnere og forældre. Maidan-oprøret vil, som alle revolutioner før den, i mange år fremover, blive genstand for granskning og fortolkning. Blot må man håbe, at Ukraines fremtidige udvikling vil bidrage positivt til den fortolkning ved gå mod frihed og fremgang væk fra autokrati og korruption.

Bogen er stærkt anbefalelsesværdig og bør læses af alle med interesse for Maidan-oprøret og politik i de postsovjetske lande. Det er en bevægende oplevelse at følge de voldsomme begivenheder i Ukraine side om side med Kurkovs betragtninger fra hans egen hverdag. Kurkov er vel Ukraines fremmeste internationale forfatter og med dagbogsudgivelserne på engelsk, giver han os alle et enestående kig indenfor.

Læs mere: Timothy Snyders blog, New York Review of Books: "Ukraine: The Haze of Propaganda". Udgivet 1. marts 2014.

(<http://www.nybooks.com/blogs/nyrblog/2014/mar/01/ukraine-haze-propaganda/>)
(<http://www.nybooks.com/blogs/nyrblog/2014/mar/01/ukraine-haze-propaganda/>)

Kristian Pihlkjær Nitschke er stud.scient.pol.

Af Kristian Pihlkjær Nitschke

Recommend 3 people recommend this. [Sign Up](#) to see what your friends recommend.

0 Kommentarer Magasinet rØST

1 Log på ▾

♥ Anbefal Del

Sortér efter Bedste ▾

Start debat

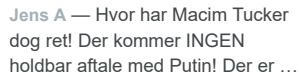

ELLER REGISTRER DIG HOS DISQUS (?)

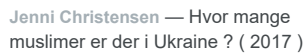
Navn

OGSÅ PÅ MAGASINET RØST

1 kommentar • 3 år siden

1 kommentar • 2 år siden

1 kommentar • 8 måneder siden

1 kommentar • 2 år siden

 Tilmeld Tilføj Disqus til din sideTilføj DisqusTilføj Privatindstillinger

Magasinet rØST. Ophavsret: Ophavsretten tilhører Magasinet rØST. Magasinet's artikler og indhold kan ikke kopieres og distribueres uden tilladelse fra Magasinet rØST.